

॥ ३ ॥ २ ॥ पर्यश्रंतिबालद्व्यतिथिभ्यः पूर्वमश्रंति यत्र जन्मनि असत्यं यथा गोब्राह्मणादिप्राणविनाकीर्त्ये तदपि द्रव्येत्यर्थः ॥ १ ॥ आरूढश्चासौ पतितः आरूढो नैष्ठिकधर्मयस्तु प्रच्यवते पुनः प्रायश्चित्तं तस्यास्ति येन शुल्भेत्स आत्महेति श्लोकोक्तः नैष्ठिकं यावज्जीव ब्रह्मचर्यं चतुर्थाश्रमं वानप्रस्थत्वं वा प्रच्यवते गार्हस्थ्येच्छादिना तानि शाल्यजति ॥ ६ ॥ गुरावप्याद्यतिकेऽनृतप्रिये वषलः शूद्रः ॥ ७ ॥ ब्रह्मबंध

इंद्रलोकं त्वनुभवेत्पुरुषस्तद्ब्रवीहि मे ॥ गार्हस्थ्येऽप्यथवा बाल्ये यौवनेऽपि विरेपि वा ॥ यथाफलं समश्नाति तथा त्वं कथय स्वमे ॥ ३ ॥ मार्कण्डेय उवाच दृथाजन्मानि च त्वारिदृथादानानि षोडश ॥ दृथाजन्मस्य पुत्रस्य ये च यमवहिष्कृताः ॥ ४ ॥ परपाकेषु ये श्रंति आत्मार्यं च पचेत्तु यः ॥ पर्यश्रंति दृथाय त्रतदसत्यं प्रकीर्त्यते ॥ ५ ॥ आरूढपतिरेदत्तमन्यायोपहतं च यत् ॥ व्यर्थं तु पतिरेदानं ब्राह्मणे तस्करे तथा ॥ ६ ॥ गुरौ चानृत्तिके पापे कृतघ्नो ग्रामयाजके ॥ वेदविक्रयिणे दत्तं तथा वषलयाजके ॥ ७ ॥ ब्रह्मबंधुषु यद्वत्तं यद्वत्तं वषलीपतौ ॥ स्त्रीजनेषु च यद्वत्तं व्यालग्राहे तथैव च ॥ ८ ॥ परिचारे केषु यद्वत्तं दृथादानानि षोडश ॥ तमो वतस्तु यो दद्याद्भ्यात्क्रोधात्तथैव च ॥ ९ ॥ भुंक्ते च दानं तत्सर्वं गर्भस्य स्तुनरः सदा ॥ ददद्वानं द्विजातिभ्यो वद्वद्भावेन मानवः ॥ १० ॥ तस्मात्सर्वास्ववस्थासु सर्वदानानि पार्थिव ॥ दातव्यानि द्विजातिभ्यः स्वर्गमार्गं जिगीषया ॥ ११ ॥ युधिष्ठिर उवाच चातुर्वर्ण्यस्य सर्वस्य वर्तमानाः प्रतिग्रहे ॥ केन विप्राविशेषेण तारयंति तरेति च ॥ १२ ॥ मार्कण्डेय उवाच जपैर्मन्त्रैश्च होमैश्च स्वाध्यायाध्ययनेन च ॥ नावं वेदमयीं कृत्वा तारयंति तरेति च ॥ १३ ॥ ब्राह्मणां स्तोत्रेषु यद्यस्तु तुष्यंते तस्य देवताः ॥ वचनाच्चापि विप्राणां स्वर्गलोकमवाप्नुयात् ॥ १४ ॥ पितृदेवतपूजाभिर्ब्राह्मणाभ्यर्चनेन च ॥ अनंतं पुण्यलोकं गतां सित्वं न संशयः ॥ १५ ॥ श्लेष्मादिभिरिव्यं सतनुर्भ्रियमाणोऽविचेतनः ॥ ब्राह्मणा एव संपूज्याः पुण्यं स्वर्गमभीप्सता ॥ १६ ॥ श्राद्धकाले तु यत्नेन भोक्तव्यास्त्यजुर्गुप्सिताः ॥ दुर्वर्णः कुनखी कुक्षीमायावी कुंडगोलकौ ॥ १७ ॥ वर्जनीयाः प्रयत्नेन कांडपृष्ठाश्च देहिनः ॥ जुगुप्सितं हि यच्छ्राद्धं दहत्यग्निं रिवेधनं ॥ १८ ॥ ये ये श्राद्धेन युज्यंते मूकांधबधिरादयः ॥ तेऽपि सर्वे नियोक्तव्यामिश्रिता वेदपारंगैः ॥ १९ ॥ प्रतिग्रहश्च वैदेयः शृणुयस्य युधिष्ठिर ॥ प्रदातारं तथात्मानं यस्तारयति शक्तिमान् ॥ २० ॥ तस्मिन्देयं द्विजेदानं सर्वा गमविजानता ॥ प्रदातारं तथात्मानं तारयेद्यः स शक्तिमान् ॥ २१ ॥ न तथा हि विषोहो मैर्नपुष्यैर्नानुलेपनैः ॥ अग्नयः पार्थ तुष्यंति यथास्त्यतिथिभोजने ॥ २२ ॥

वोजातिमात्रब्राह्मणादस्ताध्यायनशून्याः ॥ ८ ॥ ९ ॥ दानं दानफलं अन्यतुदानं दद्वद्भावेन जरया भुंक्ते ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ अजुगुप्सिताः अग्निस्तपति तवर्जिताः दुर्वर्णः अतिगौरेः निकुण्णोऽवीभक्तवर्णः ॥ १७ ॥ कांडपृष्ठाः बाणनिष्काधराः क्षात्रदत्तय इत्यर्थः ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥